

הלכות הדף היומי

מסכת הוריות

תוכן עניינים

- א. ושמותם אין אנו מזכירים ... בני אדם שבקשו לעקור כבודך וכבוד בית אביך ... היכא דאהנו מעשייהו 1.....
- ב. סיני עדיף דאמר מר הכל צריכין למרי חטיא 2.....
- הדרן עלך כהן משיח וסליקא לה מסכת הוריות וכל סדר נזיקין 2.....
- הדרן עלך מסכת הוריות וסדר נזיקין והדרך עלן 3.....

דף יד.

א. ושמותם אין אנו מזכירים ... בני אדם שבקשו לעקור כבוד וכבוד בית אביך ... היכא דאהנו מעשייהו

אסור לבן¹ למחול על כבוד אבותיו, ואין כח לבן למחול כבוד אבותיו דבר הנוגע לכבודם, בדברים שיש טעם לזה עפ"י התורה בצוואת אביו לשנאותו ולא להתפייס עמו, או בדברים שגרמו צער לאביו שלא כדין תורה וכדומה², שאין כבודם שלו למחול עליו.

¹ כנסת הגדולה הגהות בית יוסף הושן משפט סימן תכ ובמחצית השקל או"ח תרו ז מהיש"ש בבא קמא פרק ח סימן ג, ושו"ת מהרש"ל סימן קא וכ"כ בן איש חי שנה שניה פרשת שופטים סעיף כה

² שמה שמבואר ביו"ד שאסור לשמוע לצוואת אביו שלא להתפייס משום דהתם רק משום דאסור לשנוא שום בר ישראל משמע הא אם יש טעם לזה עפ"י התורה בצוואת אביו לשנאותו ולא להתפייס עמו כיון שגרם לו בצערו וקירוב מיתתו ר"ל אז בודאי צריכין לזהר בכבוד אביו. ובפרט היכא שגרם לפי דברי אביו (וגם לפי"ד הרופאים) בצערו אותו כנ"ל קירוב פטירתו והרי קי"ל להלכה במכות (דף י"א ע"ב) דפליגי במתני' ר' יוסי הגלילי דס"ל גואל הדם מצוה לו להרוג את הרוצח (בשגגה) ורע"ק ס"ל רשות והרמב"ם פסק (פ"ה מהל' רוצח הל' ט"ו) כרע"ק דהוי רשות ביד גואל הדם ולכאוי' תיקשי איך הוי רשות הא האיסור לשנוא שום בר ישראל כנ"ל היכן אזיל וכ"ש להורגו ובפרט שהרוצח לא עשה במויד רק בשגגה (וגם לא לאביו דוקא שיש בו גם כיבוד אביו רק גם לשאר קרוביו) ואיך יש רשות ביד גואל הדם להרוג א"ו ל"ש דאסור לשנאותו רק אדרבא מצוה לשנאותו. ולר' יוסי הגלילי מצוה ביד גואל הדם להורגו ולרע"ק (כמו דפסקי' אנן כהרמב"ם כנוז) אינו מצוה רק רשות ועכ"פ ל"ש האיסור לשנאותו וכנ"ל. עיי' ש"ס סוף הוריות (י"ד ע"א) הנ"מ היכי דאהני מעשיו רבנן לא אהני מעשיי' משמע היכי דאהני מעשיי' (כנ"ל ומעשה בע"ד גרם והצליח ר"ל בשבר הגדול) אז בודאי עכ"פ מצוה לשנאותו. שו"ת מנחת אלעזר חלק ד סימן יג

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת הוריות

אולם אם האב יצוה³ לבן שלא ידבר עם פלוני ושלא ימחול לו עד זמן קצוב, בגלל דבר שאסור היה לאב לשנאותו, והבן היה רוצה להתפייס מיד הרי זה גם בכלל לעבור על דברי תורה, שהרי כתיב (ויקרא יט פסוק יז) לא תשנא את אחיך בלבבך וגו', שאסור לשנא לשום יהודי⁴ אם לא שראוהו עובר עבירה נמצא שהאב מצוה אותו לעבור על דברי תורה, ואין צריך לחוש למצות אביו בזה.

ב. סיני עדיף דאמר מר הכל צריכין למרי חטיא

כבר התבאר במסכת ברכות דף סד. תלמיד חכם בעל הוראה⁵, קודם לתלמיד חכם מפולפל ואין בעל הוראה. שהרי סיני ועוקר הרים, סיני עדיף.

ולפיכך נכשל אדם בעבירה אחת ונתחייב מיתה לשמים, מה יעשה ויחיה, אם היה רגיל לקרא דף אחד יקרא שני דפים, או לשנות פרק אחד ישנה שני פרקים וכו', מפני שהגירסא הוא יותר מהפולפל⁶. שסיני עדיף.

הדרך עלך כהן משיח וסליקא לה מסכת הוריות וכל סדר נזיקין

³ שו"ע ונו"ב יו"ד קמ מז

⁴ ט"ז שם טז

⁵ כן כתב בשיירי כנסת הגדולה (סימן קלה הגהות הטור סק"ט), ובעולת תמיד סימן קלה ס"ק ד, אליה זוטא סימן קלו ס"ק א, פרי מגדים אורח חיים אשל אברהם סימן קלו וכתב דהיינו סיני ועוקר הרים – סיני עדיף. וכ"כ במאירי כאן "ומ"מ בזמנים אלו אחרון חביב כלל גדול בלמוד שידע התלמיד אחר ששנה מה שעלה בידו מכל מה ששנה ויסמוך על הכללים שיצאו לו משם בקבלת הרב הראוי לסמוך עליו וחפץ י"י בידו יצלה אמן". אולם הגאון רבי שלמה קלוגר (בהגהותיו על הפמ"ג, הו"ד בשו"ע הוצאת מכון י – ס) וז"ל: לדעתי אין ראיה מהש"ס, שבזמנם לא היו ספרים נדפסים, משום הכי סיני עדיף, אבל עכשיו אחרי מיעוט חיפוש יכול האדם למצוא מבוקשו, ולא שייך הטעם דהכל צריכים למרי דחיטי, לפיכך עוקר הרים עדיף, מפני שהוא מוציא מלבו ואי אפשר למוצאו ממילא. ועיין עמודי אש סימן טו אות ד מה שהשיב על דבריו, וכתב העיקר שגם בזמן הזה הבקי קודם להחריף ואינו בעל הוראה.

⁶ דאיתא בפרק אחד דיני ממונות (סנהדרין מב א) כי בתחבולות תעשה לך מלחמה (משלי כד, ו) אמר ר' אחא ברבי חנינא אמר ר' יוחנן, במי אתה מוצא מלחמתה של תורה, במי שיש בידו חבילות של משנה. ואיתא בסוף הוריות (יד א) שלחו לתמן, סיני ועוקר הרים הי מינייהו עדיף, שלחו להו סיני עדיף, הכל צריכים למרי חטיא. פירוש דכולי עלמא צריכי ליה, אפילו עתירי סלעין ודינרין. מטה משה עמוד התורה שער ב – באיכות הלימוד

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת הוריות

הדרן עלך מסכת הוריות וסדר נזיקין והדרן עלן

הדרן עלך מסכת הוריות.
בעזר יוצר כל יצירות. ומהוה כל הויות.
ובריך רחמנא מלכא דעלמא, דסייען מריש ועד כען,
יהא רעוא קמיה שיאיר עינינו באורייתא, בבנין שמעלים סדרן ופלפולן.
וארכא בחיין יהיבת לן.
לאסוקי שמעתתא אליבא דהלכתא, קאמינא אורייתין כשרן והדרן עלן.
הקדוש ברוך הוא יזכנו להגות בתורה
טהורה היא וגם פרושה
ולשים חלקינו בתוך הצדיקים והחכמים
סיני ועוקרי הרים.
ללמוד הש"ס כולו ולסיים ספרים אחרים.
בני כולם צדיקים כשתילי זיתים ובנותי כזויות מחוטבים.
ובזה נשלם מסכת הוריות וסדר נזיקין, השבח והתהלה לה' בורא כל עלמין.

ברוך שזיכני הבורא לסיים ולהשלים סדר דיני נזיקין
בתשלומין ומשיבין, בפועלים ושותפין
בדיינין ונדונין ובעדים זוממין
בחזקות ומחזקין, בנשבעין ומגלגלין

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748
להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה
<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת הוריות

בחייבי קרבנין, במשכשכין וינגס יין נסכים

בתבשילי הגויים, ואיסור אכילת פיתין

בשכיב מרע ובמתנת בריאים, במזיקין ונזוקין

בקרבנות שחטאו נשיאים, ובפרים הנשרפין

יהי רצון מלפניך בורא כל עולמים

שנוכה למיטב הארץ, בחזרת כל השבטים

נראה בהשבת השופטים, ישראל מכל הארץ מקובעים

ולרשעים שארבעה אבות נזקין הם, תן להם כפעלם וכרוע מעלליהם

תפקוד עליהם באף ועברה, שלם ישלם המבעיר את הבערה

השיבנו למקדשנו כבראשונה, ושם נעבדך ביראה ושמחה

עַל כָּל דִּבְרֵי פֶשַׁע⁷, חפך לנו זדון לשגגה

עַל שׁוֹר, עַל חֲמוֹר, עַל שֶׂה, דָּא בָּבֵא קָמָא, עַל שְׁלֵמָה, דָּא בָּבֵא מְעִיעָא, עַל כָּל אֲבֵדָה, דָּא בָּבֵא תְּלִיתָא.

כתבנו וחתמנו לחיים טובים, נזכה ללמוד כסיני ועוקר הרים

מלפניך משפטנו יצא, ונזכה בעינינו לראות את משה הרועה

קיים בנו פי בי ירבו ימיה ויוסיפו לה שנות חיים

לחיים טובים תכתבנו אלוהים חיים, כתבנו בספר החיים

ככתוב

וְאַתֶּם הַדְּבָקִים בָּהּ אֱלֹהֵיכֶם חַיִּים כְּלַכֶּם הַיּוֹם

⁷ עיין זוהר פרשת בלק מאמר כה אמר ה' אות רמו

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

